

4644
Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

ΕΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΝ ΤΩ ΒΑΥΑΡΙΚΩ ΜΟΥΣΕΙΩ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ Αὐτοῦ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΤΙΧΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1922

Β. Α. ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

ΕΙΚΩΝ

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

25 ΑΠΡ. 1998

ΕΝ ΤΩ ΒΑΥΑΡΙΚΩ ΜΟΥΣΕΙΩ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΝΑΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΑ αὐτοῦ ΚΑΙ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΣΤΙΧΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Α.

§ 1. Λήγοντος τοῦ ἔτους 1913 ὑπέβαλον τῇ 'Α. καὶ 'Ι. Συνόδῳ, πατριαρχοῦντος τοῦ αἰοδίμου πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ Ε', ἐν ἐκτενεῖ Ἐκθέσει παλαιογραφικῶν μου ἐρευνῶν καὶ παράγραφον σχετιζομένην πρὸς εἰκόνα τοῦ Μεγαλομάρτυρος ἀγίου Γεωργίου, ἣν ἀνεῦρον φιλασσομένην ἐν τῷ Ἐθνικῷ Βαυαρικῷ Μουσείῳ (*Bayer: National Museum*) ἐν Μονάχῳ. Ἐν τῇ ὑπ' ἀρ. 4 αἰθούσῃ τοῦ Μουσείου τούτου, ἐν ἧ ὑπάρχουσι ἐκτεθειμένα καὶ εἰκόνες τῶν τελευταίων βυζαντιακῶν χρόνων, ἐλληνικῶν μετὰ τὴν Ἄλωσιν καὶ ρωσικῶν (ΙΔ'—ΙΘ' αἰῶνος) πρὸς παραβολὴν ἄλλων ἐργασιῶν συγχρόνων τῆς Δύσεως καὶ καθόλου ἐπισκόπησιν τῆς τέχνης,

ἀπλήντησα καὶ τὴν εἰκόνα ταύτην ἐπὶ ξύλου, ἐν πλαισίῳ μεγάλῃν τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐργασίας ἀρχαίας κατ' ἐμέ.(1)

§ 2. Ἡ εἰκὼν ὑπ' ἀρ. 375, ἣς φωτοτυπικὸν ἀπεικασμα μετὰ τῆς σημειώσεως τῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Εἰσόδου τῶν ἐν Μουσεῖῳ ἠγαθύνθησαν ἀμέσως οἱ διευθύνται τοῦ λαμπροῦ τούτου Ἰδρύματος ἵνα μοι παράσχωσιν ἐπισήμως προέρχεται ἐκ τοῦ πατριαρχικοῦ ναοῦ (*stammt aus der Patriarchalkirche in Konstantinopel*) ὡς καὶ τὸ ὑπ' αὐτὴν μικρὸν σημείωμα τὸν ἐπισκέπτην διδάσκει, κατὰ τὸν σοφὸν ὅμως φίλον *J. Mordtmann*, ὅστις ἐπέστησε δι' ἐπιστολῆς τὴν προσοχὴν μου ἐπὶ τούτῳ, ἴσως ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου (*angeblich aus d: Pammakaristos*). Ἔχει ὕψος 1 μ. 395 μ. καὶ πλ. 0,875 μ.

Ἄδαῆς τῆς ἀγιογραφικῆς τεχνικῆς οὐδὲν δύναμαι ἵνα βεβαιώσω ἢ τινα γνώμην ὠρισμένην ἀποφανθῶ. Ἄλλὰ δὲν μοι ἐπιτρέπεται τοῦλάχιστον ἐξ ἀπλοῦ τοῦ συνδυασμοῦ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου καὶ τῆς ὀνομασίας, ἐφ' ἣ τεινίμηται ὁ ναός, ὁ ἀπὸ τριακοσίων καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν πατριαρχικὸς(2) ἵνα ἀναγάγω τὴν ὑπαρξιν τῆς εἰκόνης εἰς τὴν προϋπάρχουσαν περιουσίαν τοῦ ναοῦ τούτου; Ἡ πρέπει ἵνα κατατάξω μεταξὺ τῶν περιουσιῶν πριμμάτων, ἅτινα μετεκομίσθησαν ἐκ τοῦ καθ' αὐτὸ πατριαρχικοῦ ναοῦ τῆς Παμμακαρίστου καὶ τέλος

(1) Φωτογραφικὸν ἀποτύπωμα, ἅμα δὲ καὶ τὴν ὑαλίνην πλάκα ἐν καιρῷ παρέδωκα τῷ Γραφεῖῳ τῆς Α. καὶ Ἰ. Συνόδου πρὸς φύλαξιν ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ.

(2) Τῷ 1600 ἐπὶ Ματθαίου τοῦ Β' μετηνέχθη τὸ πατριαρχεῖον εἰς τὸν ἐν Φαναρίῳ ναὸν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, κατὰ τὴν παράδοσιν τέως γυναικεῖον μοναστήριον. *Γεδεών*, Χρονικὰ π. Οἴκου καὶ Ναοῦ σ. 74-75., -Π. Πίνακες σ. 542.

ἀποκατεσιτάθησαν εἰς τὸν νῦν ναὸν μετὰ τὴν ἐν τούτῳ ἐγκατάστασιν τοῦ πατριαρχείου. Ἐπέχω, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀφ' οὔ ἐν τῇ γνωσθείσῃ σειρᾷ τῶν ἐκ τοῦ παλαιοῦ πατριαρχείου διακομισθέντων, περὶ ὧν καὶ ἐγὼ ἐσημείωσά τινα ἄλλοτε, δὲν ἀναφέρεται μεταφορὰ ὠρισμένων εἰκόνων(1) ὡς ἐγὼ τοῦλάχιστον γινώσκω, πλὴν τοῦ τῆς Παμμακαρίστου.

§ 3. Ἡ εἰκὼν αὕτη, ζωηρὰ τὴν παράστασιν, παρίστησιν ἐν τῷ μέσῳ τὸν ἅγιον ὄρθιον, ἀντωπὸν, περιβεβλημένον θώρακα ἐκ κεχρωματισμένων λιθαρίων διάστικτον ἐπίχρυσον, ὑπὲρ τοῦτον δὲ μανδύαν ἐρυθρόχρουν ἐν τῷ τραχήλῳ μόνον διὰ πόρπης συγκρατούμενον. Ὁ μανδύας ρίπτεται ἐπὶ τῶν ὤμων οὕτως, ὥστε τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐπιστηθίου μέρους τοῦ θώρακος μένει ἀπροκάλυπτον, ἵνα ἡ λαμπρότης αὐτοῦ προβάλλῃ ἅμα δὲ καὶ ὁ δεξιὸς βραχίον ὄλος. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ βραχίονος ὀρθουμένου καὶ ἀπὸ τοῦ προέχοντος ὠλεκράνου ἀσκεποῦς μένοντος ὁ ἅγιος κρατεῖ σταυρὸν ὑψηλὸν, ἀπλοῦν, διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς κατ' ἀντίθετον κατεύθυνσιν ἦτοι πρὸς τὰ κάτω κατὰ τὴν ἀριστερὰν κνήμην τεινόμενον ξίφος.

Ἐκατέρωθεν τῆς ὑπὸ φέγγους (*nimbus*) περιβαλλομένης κεφαλῆς τοῦ ἁγίου δύο πινακίδες περιέχουσι κεφαλαίους γράμμασιν ἡ μὲν ἀριστερὰ τῷ προσβλέποντι τὴν λέξιν Ο ΑΓΙΟC, ἡ δὲ δεξιὰ τὴν λέξιν ΓΕΩΡΓΙΟC κατὰ ὀριζόντιον τρόπον, οὐχὶ κιονηδόν.

Ἡ εἰκὼν ὅλη τοῦ ἁγίου πλαισιοῦται δι' ὁμοιοτύπων καὶ ὁμοιοτρόπων τετραγώνων στασίμων. Ἐν τούτοις ζωγραφοῦνται

(1) Ὅρα *Γεδεών*, ἐνθ' ἀνωτέρω—καὶ—*Μυστακίδου* «Ἐπὶ τῇ Ἀλώσει, Τὰ μετὰ τὴν Ἀλωσιν» ΚΠ. 1920, σ. 31.

SISMANOGLIO
MEGARO

αἱ τῶν μαρτυρίων πολυειδεῖς σκηναί, ἐν αἷς ὁ ἅγιος κατὰ πάντα τροπαιοφόρος ἀναδειχθεὶς τελευταῖον ἀποτέμνεται τὴν κεφαλὴν, οὕτω ὑπὸ τοῦ Θεοῦ γεωργηθεὶς, τῇ 23 Ἀπριλίου, ὡς γνωστόν.

Τὰ στάσιμα ταῦτα εἶναι ἐν αὐστηρᾷ συμμετρίᾳ διατεθειμένα κατὰ τὰς τέσσαρας πλευρὰς, τῆς ὅλης εἰκόνας. Οὕτως ἔχομεν ἐν ὄλφστασιμα ἑβδομήκοντα καὶ ἕξ, ἦτοι δις ἐπὶ 13 ἐν ἑκατέρᾳ τῶν μεγάλων πλευρῶν κατὰ τὸ ὕψος καὶ δις ἐπὶ 6 ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ εἰκονιζομένου ἁγίου, κατὰ τὸ πλάτος ἢ κατ' ἄλλην ἀριθμῆσεως ἐκφορὰν δις ἐπὶ 10 ἦτοι ἐν διπλῇ σειρᾷ ἄνωθεν καὶ κάτωθεν τοῦ ὄλου ἐδάφους τῆς εἰκόνας, καὶ δις ἐπὶ 9 ἐν ἑκατέρᾳ τῶν πλευρῶν, ἦτοι δις ἐπὶ 18, πάλιν δὴλα δὴ ἐν ὄλφ ἑβδομήκοντα καὶ ἕξ στάσιμα. Ὑφ' ἕκαστον τῶν στασίμων τούτων ὑπόκεινται ἐν μικκυλογραφίᾳ ἐπιγραφαι διασαφητικαὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἱστορημένων σκηνῶν. Παρατηρητῆς δὲ ἱστορῶν τῶν μαρτυρίων τοῦ ἁγίου, ὧν τινὰ ὑπὸ μτυγν: παραδόσεων προσεκολλήθησαν καὶ τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως τῶν περὶ τοῦ ἁγίου τούτου, δύναται ἰκανὰ διδάγματα πρὸς μελέτην καὶ παραβολὴν πρὸς τὰ κείμενα ἵνα διδαχθῇ καὶ ἐξελέγξῃ, ὡς ὁ μακαρίτης *Krumbacher* ἀπεφάσισε τοῦτο ἀλλὰ δὲν προέλαβεν ἵνα φέρῃ αὐτὸς οὗτος εἰς πέρας, καθ' ἃ ἐν ὑποσημειώσει κατωτέρω ὑποδεικνύω.

Οὔτε τόπος οὔτε καιρὸς εἶναι ἵνα εἰσέλθω εἰς ἱστορικὰς ἀφηγήσεις ἢ λεπτομερείας περὶ τῶν μαρτυρίων, περὶ τῶν κειμένων, τῶν σχετικῶν πρὸς τὸν Μεγαλομάρτυρα, οὐδὲ εἰδικὰς ἐπὶ τούτῳ μελέτας συλλέξας ἔχω, Ἐκ τῆς Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ Ἑρμηνείας τῆς Ζωγραφικῆς Τέχνης, ἣν δαπάναις τῆς Α. Ρωσικῆς Ἀρχ: Ἑταιρείας ἐν Πετροπόλει ἐξέδωκε τῷ 1909 ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος Παπαδόπουλος ὁ Κεραμεύς

ἐν σ. 300-301 ἀριθμοῦνται τοῦ ἁγίου Γεωργίου πάντα τὰ μαρτύρια» ταῦτα δὲ ἀνέρχονται εἰς δέκα καὶ ἕξ(1).

Ἔχομεν σήμερον κατὰ σημειώσεις μου τοῦ 1913 προσιτην περὶ ἁγίου Γεωργίου ἔκδοσιν ἀκριβῶς τοῦ ἔτους τούτου ἐκδεδομένην ἐν Λιψία ὑπὸ τοῦ *Aufhauser* «*Miracula S. Georgii*» καὶ πρὸ αὐτοῦ τοῦ φιλτάτου Βενεδικτίνου μοναχοῦ *Huber* «*Zur Georgslegende* ἐν Ἑρλάγγη (1906) διατριβὴν, ὡς καὶ τὴν περὶ ἁγίου Θεράποντος, ἣν συνέστησα τότε τῷ ἀειμνήστῳ πατριάρχῃ Γερμανῶ τῷ Ε'. καὶ τῷ μακαρίτῃ ἱατρῷ Τουργούτῃ, ἐφορεύοντι ἐν τῷ ἁγιάσματι τοῦ ἁγίου Θεράποντος ἵνα ἐκτελεσθῇ κατὰ βυζαντιακὸν πρότυπον ἢ νῦν ὀρωμένη εἰκὼν τοῦ ἁγίου ἐν τῷ φερωνύμῳ ἱστορικῷ τοῦ Βυζαντίου ἁγιάσματι.

§ 4. Τὸ ἐπιδοθέν μοι παρὰ τῆς Διευθύνσεως τοῦ Β. Μουσείου σημεῖωμα ἀναφέρει «Νεοελληνικὴ ἐργασία(?) τοῦ 17 αἰῶνος. Δωρεὰ τῆς Α. Μ. τῆς βασιλίσσης Μαρίας. 1864 Ἡ εἰκὼν προέρχεται ἐκ τῆς πατριαρχικῆς Ἐκκλησίας ἐν ΚΠόλει καὶ ἐδωρήθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου τῷ 1833 τῷ τότε Διαδόχῳ τῆς Βαυαρίας *Max*, ὅστις ἠθέλησεν ἴν' ἀγοράσῃ αὐτήν, ὡς ἀδελφῶ τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὀθωνος» Οὐδὲν πλέον(2).

(1) Ὅρα ὁμως τοῦ αἰδεσμι: καὶ λογιωτάτου φίλου πατρὸς *Delehaye*: τὸ *Synax: Eccles: Constantinopolitanae* σ. 623 κ. ἔ. Τῷ κειμένῳ τοῦ Συναξαρίου προστίθεται καὶ ὑπόμνησις ὅτι ἐορτάζεται ἡ μνήμη αὐτοῦ ἐν τῷ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ναῶ, (ἐν τῷ Δευτέρῳ. Μέτιθι καὶ τὰ παρὰ τῷ Συναξαριστῇ κατὰ τὴν 3 Νοεμβρίου περὶ τῶν ἐγκαίνιων ναοῦ ἐν Λύδδῃ ἐν ᾧ ἡ ἀνακομιδὴ καὶ κατάθεσις τοῦ ἁγίου σώματος αὐτοῦ.

(2) Δὲν πρέπει ἵνα λησμονηθῇ ὅτι ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ *Aufhauser* καὶ κώδικες τῷ ἐν Χάλκῃ μονῶν καὶ ἐν τῇ εἰς 4ον ἐκδόσει τῆς Βαυαρικῆς Ἀκαδημείας (XXX τ.) ὑπὸ τὸν τίτλον

Πράγματι, πατριαρχούντος του σοφού εκείνου πατριάρχου Κωνσταντίου του Α'. τον από Σιναίου εγένετο ή επίσκεψις αυτή του περιηγουμένου την Ανατολήν πρίγκιπος διαδόχου της Βαυαρίας Μαξιμιλιανού και ή δωρεά της εικόνας, ήτις προήγαγέ με εις την δημοσίευσιν του μικρού τού-

Der heilige Georg, κατά την ελληνικήν παράδοσιν υπό του Krumbacher συλλεγείση και υπό του σοφού βυζαντινολόγου Ehrhard, του παρ' ήμιν γνωστού, κατά το 1911 έκδοθείση, εν ή και ελληνικά κείμενα πολλά και βιβλιογραφία έκτενης και έξ ανατολικών ακόμη πηγών κτλ.

Τοίς περι του αγίου Γεωργίου τούτοις προστίθημι ενταύθα εκ των περι αυτού υπ' έμου συλλεγισών άλλοτε σημειώσεων μετά τας άνωτέρω εκδόσεις, την του Paul Micklej εκ του λατινικού μετάφρασιν μετά διασαφήσεων περιηγήσεως υπό τον τίτλον Arculf, Eines Pilgers Reise nach d: Heiligen Land ήτοι Προσκυνητού Ταξίδιον εις την Αγίαν Γην περι το 670, τυπωθείσαν εν τῷ τρίτῳ τεύχει του Β'. τόμου περιοδικού «Das Land der Bibel.» Λιψία 1917. Έν ταύτη γίνεται εν άλλοις μνεία περι υπάρξεως εν Διοσπόλει (=Λύδδη, 20 χμΝΑ τῆς Ἰόππης) εντός οικίας τινός μαρμαρίνης στήλης, εν ή προσεδέθη κατά τους χρόνους των διωγμών κάποιος όμολογητής Γεώργιος. Ανάγνωθι και τὰ παρὰ τῷ Συναξαριστῷ (Έκδ: Ζακύνθου, 1868) κατά την 3 Νοεμβρίου.

Έπίσης υποδεικνύω και δια την ιστορίαν του ήρωος τούτου την εν τῷ Reg: του Jahrb: d. K. D. A. Instituts (1915) υπό τον τίτλον St: Georg auf Silbergegenstaenden εν τῷ Έθνικῷ Ούγγρικῷ Μουσείῳ (σ. 46 κ. έ.).

Έν γένει περι των συναξαρίων, των θαυμάτων των στρατηλατών αγίων μέτιθι του Delehaye les legendes grecques des saints militaires Paris 1909. Υποκειμένου του πράγματος περι του έπεισοδίου του δράκοντος, ό Aufhauser εν τῷ βιβλίῳ αυτού, όπερ επιγράφεται. «Τὸ κατά του δράκοντος θαῦμα του αγίου Γεωργίου κατά την ελληνικήν και λατινικήν παράδοσιν 1911 Λιψία, (1 τεῦχος του Βυζαντινου Ἀρχείου)

του σημειώματός μου. Ἀλλ' ή επίσκεψις αυτή συντρέχει τῇ επισκέψει του βασιλέως Ὀθωνος εις Σμύρνην, εις ήν μετά πολλάς διπλωματικάς διαπραγματεύσεις συνήνεσεν ή Υ. Πύλη υπό όρους χάριν τῆς συναντήσεως των δύο αδελφών. Έν Σμύρνη συνινητήθησαν οι δύο αδελφοί, έτελέσθη δέ εν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ τῆς αγίας Φωτεινῆς δοξολογία μείνασα ιστορική, καθ' ήν ηύλογήθη ό των Ἑλλήνων βασιλεύς υπό του μητροπολίτου Σμύρνης Σεραφείμ εν μέσω άπεριγράπτου εκ συγκινήσεως ένθουσιασμού των άπειραρίθμων παρεστώτων ήμετέρων τε και ξένων εν δακρύοις έπευφημούντων τον βασιλέα. Τῇ 5 Ἰουνίου 1833 κατέπλευσεν εις Σμύρνην ή φέρουσα τον βασιλέα άγγλική φρεγάτα Μαδαγκασκάρ, τῇ δέ 14ῃ του αυτού απέπλεεν. Υπάρχει τις άρα γε επιζών εκ των παρευρεθέντων τότε κατά την ύποδοχήν του μακαρίτου βασιλέως, όστις έπεσκέψατο και εκκλησίας και σχολεία και νοσοκομεία και ένθυμείται τὸ γεγονός;

§ 5. Περι εικόνας του αγίου Γεωργίου υποκειμένου του λόγου αναφέρω ότι εικόνες του αγίου παρὰ βυζαντινοίς αναφέρονται 1) εν τῷ ναῷ τῆς Νικοποιοῦ Θεοτόκου, ήν έγραψεν «Παῦλος εκείνος ό των ζωγράφων άριστος κατά Γρηγοράν τον Νικηφόρον και 2) εν τῷ ναῷ του αγίου» εν τοίς Χαροίου, ήτις φέρεται βλύζουσα αίμα κατά τὰ πρώτα έτη

φαίνεται έξαντλήσας τας πηγὰς όλας. Και ό Hengstenberg εκ παραλλήλου ανέλαβεν ίνα έξετάση τον κατά του δράκοντος άγῶνα των αγίων Θεοδώρω (Drachenkampf des hlgn. Theodor) εν Oriens Christianus του Baumstark Λιψία 1912 τεῦχ: Α'. σ. 78 και Β'. σ. Τας εργασίας ταύτας επίτηδες εκ των σημειώσεών μου αναφέρω, δια τους έχοντας και άνεσιν και νεωτέραν ήλικίαν, διάτι δυστυχῶς δέν θα έπιληφθῶ πλέον τοιούτων εργασιών.

Ἀνδρονίκου τοῦ Παλαιολόγου, ὅστις ἐνόμισε τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν Παχυμέρον προάγγελον ἐρίδων(1).

Περὶ δὲ ναῶν, οἵτινες τετίμηται τῷ ὀνόματι τοῦ ἁγίου ἐν ΚΠόλει ἀναφέρω τὸν ναὸν τῶν Μαγγάνων, ὃν ἀνήγειρεν ὁ **Μονομάχος Κωνσταντῖνος** μετὰ τὴν νίκην κατὰ τῶν Πετρενέγων (1051), ἐνῶ καὶ ἐτάφη, καὶ ἐκεῖνον, ἐπὶ τῶν ἐρείπῳ τοῦ ὁποίου παρὰ τὸ Ἐδιρνεῖ καποῦ ἐγείρεται μουσουλμανικὸν τέμενος, διότι ὁ νῦν τῶν ἡμετέρων ναὸς χρονολογεῖται ἀπὸ τοῦ 1567· ὑπαρξίν δὲ ναοῦ καὶ ἐν Γαλατᾷ ἐγνώρισαν ἄλλοτε ἐξ ἀνεκδότων τῆς Τυβίγγης(2).

B.

§ 6. Οἶονεὶ ἐπίμετρον τοῦ ἄνω σημειώματός μου ὑποβάλλω τοῖς ἐνδιαφερομένοις καὶ τὰ ἐφεξῆς στιχουργήματα ἀναφερόμενα εἰς τὸν ἅγιον, ἅτινα ἐν καιρῷ ἄλλοτε ἀντέγραψα ἐκ δύο διαφόρων κωδίκων, τοῦ ἐνταῦθα ἱεροῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου ὅπως προσκολλήσω σὺν ἄλλοις εἰς τὰ περὶ τινῶν ἁγίων μελετήματά μου, τοῦ 250οῦ καὶ τοῦ 190οῦ.

(1) Ὁ κ. Γεδεὼν ἐν **B. Ἑορτολογίῳ** σ. 95 μιμνησκόμενος τοῦ σημείου τούτου νομίζει ὅτι ὁ Παῦλος οὗτος ἐζωγράφησε πρῶτος τὸν ἅγιον ἔφιππον.

(2) Ἐπὶ τῇ 25ετηρίδι Κόντου, (1892). Περὶ ἄλλων ναῶν καὶ τοῦ ἐν Κυπαρίσσῳ κλ. ὄρα «**Βυζαντίου**» ΚΠολιν, **Πασπάτη**, Βυζ. Μελέτας, **Γεδεὼν** λ: **ΚΠολιν ἐν Λεξικῷ Βουτυρᾶ**, Mordtmann, Esqnisse καὶ ἐν Βυζαντ: Ἑορτολογίῳ σ. 95-96—**Μυστακίδου** ἐπὶ τῇ Ἑλώσει, Μωάμεθ ὁ Κατακτητῆς, σ. 24 σ. ἐν τῇ Μονῇ τῶν Μαγγάνων μετὰ τὴν Ἑλωσιν ἐγκατέστησαν **τουρκοκαλόγηροι**.

Τὸ ὑπ' ἀρ. 250 ἁγιοταφικὸν χειρόγραφον τοῦ Μετοχίου τοῦ Παναγίου Τάφου ἐκ χάρτου κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 10' ἑκατονταετηρίδος γεγραμμένον εἶναι σχεδὸν ὅλον εἰς τιμὴν καὶ λατρείαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου, διότι περιέχει καὶ ἀσματικούς κανόνας, παρακλητικὸν κανόνα καὶ τοὺς στίχους περὶ ὧν ὁ λόγος. Ἐπειδὴ δὲ οὐχὶ μόνον, ἡ τοῦ πρώτου κανόνος ἀκροστιχὶς φέρει τὸ ὄνομα Ἰωάννης ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι, ὡς παρετήρησα ὁ παρακλητικὸς κανὼν εἶναι ποίημα τοῦ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀκροστιχὶς τὸ αὐτὸ ἐπαναλαμβάνει ὄνομα καὶ ἄλλοι στίχοι φέρουσι τὸ ὄνομα Ἰωάννου (τοῦ Μαυροκορδάτου), ἐκτὸς ἀμφιβολίας τυγχάνει ὅτι τὰ ἔργα ταῦτα συνυφάνθησαν ὑπὸ τοῦ ἐκλαμπροτάτου μπεΐζαδὲ κυρίου Ἰωάννου τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ ἀντεγράφησαν ὑπὸ χειρὸς Προκοπίου μοναχοῦ Ἀγιοταφίτου Ναζιανζηνοῦ.

Τὰ ἀρχικὰ γράμματα ἐκάστου στίχου κοκκίνη γράφονται μελάνη.

Τὰ στιχουργήματα ταῦτα φέρονται ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τοῦ 23ου φύλλου ἔχουσι δὲ ὧδε:

Στίχοι ἰαμβικοὶ πρὸς τὸν ἅγιον

A'.

Γεώργιε τρόμφ σὲ εὐφημῶ ἄγαν,
δέχοιο ταῦτα μάρτυς εὐμενῶς λίαν,
μέγιστε φωστὴρ λαμπρότατε μαρτύρων,
ἐκ τοῦ ταπεινοῦ οἰκτροτάτου ὡς λίην,
ἄγαν τ' ἀλιτροῦ γηγενῶν ὅλων πάνυ,
ἀντιβραβεύων ἀμπλακημάτων λύσιν.

(1) Ἡ ἐν τῷ Δφ τόμῳ τῆς Ἱεροσ: Βιβλιοθήκης περιγραφὴ χρήζει διορθωτικῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας δὲν ἔσχον καιρὸν ὅπως κατατάξω πρὸς ἕκδοσιν, ὡς ἄλλας παρομοίας.

Β΄.

Ἔτεροι ἥρωϊκοὶ

Τάρροθος(1) ἐκτελέθεις μοι ἦρωσ ὀτραλέως γε,
ἐγγυαλίξαις, δ' αὖ ἄλκαρ, ἄγαν φαέος.

Γ΄.

Ἔτεροι

Τῶν λωόνων(2) δὴ εἰς πρήξεις σεῖο γε ἦδη,
εὐχολῆ, ἴσχων ὑψ' ἐς ἄν ὡς φαέθων,
ἀλιτήμων οὐδαμινὸς συντίθεικεν ὀξέως,
ταυτί σοι παναοίδιμε Ἰωάννης εὐθέως.

§ 7. Τὸ **πρῶτον**, ἐξάστιχον, ἀπαρτίζουσι ἐξ ἰαμβικὰ
πεντημίμετρα. Ἐκτὸς τοῦ πρώτου στίχου ἔχοντος τὴν ἐφθημιμε-
ρη τομὴν, οἱ ἄλλοι διασώζουσι τὴν πεντημιμερῆ ἀμφοτέραι
δὲ εἶναι ἐν χρήσει ἐν τῷ παλαιῷ ἰαμβικῷ τριμέτρῳ. Παρατη-
ρητέον ἐν ἄλλοις ὅτι ἐν τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ στίχῳ ἡ θέσις
τοῦ ἑτέρου ποδὸς εἶναι βραχεῖα συλλαβὴ ἀντὶ μακρᾶς, ἣν
ἀπαιτεῖ τὸ μέτρον. Ἴσως τὸ δεύτερον ἀβλέπημα, παρατη-
ρεῖ μοι ἐπὶ λέξει ὁ ἐλλογιμὸς συνάδελφος κ. Π. Παπακωνσταν-
τίνου ἐξ Ἀντιγόνου τῇ 27 Μαρτίου τοῦ 1915, ἐν τῇ λέξει
ὀκτροτάτου ἠδύνατο ἵνα ἔχη παραμυθίαν τινὰ, ὅτι ἐν τῇ
συλλαβῇ «τά» τὴν μακρότητα ἀναπληροῖ ἢ ἐπ' αὐτὴν ἐμπί-
πτουσα ὀξύτης τοῦ τόνου, ἐὰν ὁμως καθ' ἅπαν τὸ ποίημα
ἐπεκράτει ἡ τονικὴ καὶ οὐχὶ ἡ προσφδιακὴ ρυθμοποιία, ὅπερ
δὲν ἀληθεύει».

(1)=Βοηθὸς, παραστάτης. Τὴν συνηθεστέραν δὲ λέξιν ἐπιτάρ-
ροθος ἀπήντησα ἐν Wilhelm, Beitr. z. Griech. Jnschriften Kunde, Βιέννη
σ. 104. Ἐπὶ θεῶν βοηθοῦντων.

(2) ἀντὶ λωόνων.

Τὸ **δεύτερον**, δίστιχον εἶναι ἐλεγεῖον ἐκ δακτυλικοῦ
ἐξαμέτρου καὶ δακτυλικοῦ πενταμέτρου. Μεθ' ὅλην τὴν ἐν
τῷ τέλει τοῦ τρίτου ποδὸς καὶ τῇ ἀρχῇ τοῦ τετάρτου μεταξὺ
τῶν λέξεων «μοι ἦρωσ» παρατηρουμένην χασμωδίαν ἣτις δυ-
νατὸν ἵνα δικαιολογηθῇ ἐὰν κατ' ἀνάγκην δεχθῶμεν μέσην
τομὴν ἐμπίπτουσαν μετὰ τὴν λέξιν «μοι» ἢ λάβωμεν ὑπ' ὀ-
ψιν καὶ τὴν δασεῖαν τῆς λέξεως «ἦρωσ», εἶναι τὸ δίστιχον
καθόλου ἔντεχνον.

Τὸ **τρίτον**, τετράστιχον, ἐλεγειακὸν ἐλέγχεται ἄτεχνον
καὶ μετρικῶς ἐσφαλμένον. Ὁ συνάδελφος κ. Παπακωνσταν-
τίνου σημειοῦται μοι χαριτολογῶν ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὸ Ἰω-
άννης ὀξέως μὲν, ὡς λέγει, οὐχὶ ὁμως καὶ «εὐθέως» «συν-
τίθεικεν» αὐτό. Τῆς λέξεως μάλιστα εὐθέως αἱ τελευταῖαι
περιπεύουσι συλλαβαὶ ἂν δὲν ἀπαγγελθῶσι κατὰ συνίτησιν
προσκραοῦσι μετρικῶς, ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ στίχος χωλαίνει.
Ἐν τῷ πρώτῳ στίχῳ ἵνα περιορισθῶ εἰς τὴν παρατήρησιν μόν-
ον ταύτην ἀτόπως γράφεται λωόνων ἀντὶ λωόνων ἣτοι
ἐκτείνεται τὸ ὀ μικρὸν εἰς ὧ ἵνα ἀποτελεσθῇ σπονδεῖος. Ἐν
τῷ τρίτῳ παρατηρητέον τοῦλάχιστον ὅτι ἐκτείνονται εἰς μα-
κρὰν αἱ δύο βραχεῖαι συλλαβαὶ τῆς λέξεως (Ἀλιτήμων=ἀμαρ-
τωλὸς), ἣτις εἰς δύο χωρία τῆς Ἰλιάδος (Ω, 157, 186) ἐν
τέλει στίχου ἔχει ταύτας βραχεῖας.

Τὶ δὲ λεκτέον περὶ τῆς τελομένης χασμωδίας μεταξὺ
τῶν λέξεων «παναοίδιμε Ἰωάννης»;

§ 8. Τὸ ὑπ' ἀρ. 190 χειρόγραφον τοῦ Μ. τοῦ Π. Τάφου
εἶναι πολὺ ἀρχαιότερον τοῦ ἀνωτέρω ὑπ' ἀρ. 250, περὶ οὗ
ὁ λόγος ἐγένετο. Ἀνάγεται εἰς τὴν 13' ἑκατονταετηρίδα, εἶ-
ναι χαρτῶνον γεγραμμένον οὐ μόνον ἐν ἐκάστη τῶν σελίδων ἐν
μῆστίλῃ, ὡς γράφει ὁ μακαρίτης Κεραμεὺς, ἀλλὰ καὶ ἐν

SISMANGOLIO
MEGARO

δυσί (πρβλ. φ. 98—121β. τοῦ κάδικος) ἔχει δὲ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἐν αὐτῷ πραγματειῶν ὄλων κοκκίνη μελάνη.

Πέμπτον τὴν σειρὰν τοῦ πολυσελίδου τούτου χειρογράφου ὑπάρχουσι «Ἀνώνυμα ἱαμβικὰ ποιήματα, κατέχοντα τὰ φύλλα 79α—122β. Ἐν τοῖς ποιήμασι τούτοις, ὧν τὴν σειρὰν ἐν συντομῇ ἀνευρίσκει ὁ βουλόμενος ἐν τῷ Δφ τόμῳ τῆς Ἱεροσολυμ: Βιβλιοθήκης κατὰ τὴν 105 δίστηλον σελίδα ἀπαντᾷ τὸ κάτωθι εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον ἐλεγεῖον, ὅπερ δίδω εἰς φῶς σημειώσεσι μετρικαῖς ἐσχολιασμένον ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμωτάτου συναδέλφου κ. κ. Π. Παπακωνσταντίνου, διαπεμφθεῖσαις πρὸ ἡμερῶν.

Εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον (1)

Πολλαῖς πιανθεῖς ταῖς ψυχικαῖς ἰκμάσι·
 Σαρκὸς διασχῶν τὰς γεηρὰς συνθέσεις·
 Τρέχων, ἀθλητὰ, τὴν κάτω παροικίαν·
 Σταχυφορεῖς ἄριστα καρπούς ἐνθέους·
 Ζῶν μὲν ἑαυτῷ· εἰ δὲ καὶ θάνης, μάκαρ· 5
 Ὡ πῶς ὁ καρπὸς, ὡς πολὺς εὐθὺς νάφυ·
 Πόνοις πεπανθεῖς αὐλοῖς ἀμιλλᾶσαι·
 Αἵμασι δ' εὐθὺς ἐκ ξίφους σιεφηφόρος·
 Αὐτίκα ρηγνὺς τῆς ἀπάτης τὸ κράτος·
 Ὁ σατράπης αἰσχιστα σατὰν ἠτιᾶται 105α 1 10
 Τύραννος ἀνύποιστος οὐ φέρει τρέμων·

(1) Τὰ ἀρκτικὰ στοιχεῖα τῶν λέξεων ἐκάστου στίχου κεφαλαῖα, καὶ ἡ ἐπιγραφή.

Κρεουργικὴν σύμπηξιν ἐκτεθηγμένην·
 Τροχῷ(1) προσαρμόζουσιν αὐτὴν ὀξέως·
 Τοῦ μάρτυρος θραύοντος ἐξ ἀντιστροφῆς·
 Πρὸς ἀγγελικὴν ἀξίαν ἀφιγμένου·
 Παγκρατίζεις καὶ στεφανίτας ἄγεις·
 Λαμπροὺς ἀθλητὰς ὑπερόπτας τῶν κάτω·
 Εἰς ξίφος εἰς πῦρ ἀποδύνας εὐψύχως·
 Μίμημα σαυτὸν εὐγενῶς ὑπογράφων·
 Στρατηγὲ τῶν ἔγγιστα καὶ κατευθύνων· 20
 Τῷ παμβασιλεῖ τῶν ὄλων καὶ δεσπότη·
 Συν ἡλιακὴν(2) θαυματουργὸν ἀκτίνα·
 Θερμουργὲ γοργὲ τίς ἀποκρύψει γνόφος·
 Ἐπεὶ γε πρὸς γῆν φωσφορεῖς πανταχόσε·
 Φαιδραῖς γαληναῖς εἰσβαλὼν ἀγλαῖαις· 25
 Τοὺς αἰχμαλώτους εὐπειῶς ὑπεξάγεις·(3)
 Σκότους ἀφεγγουῶς χειραγωγῶν ὡς ἔθος·
 Ἄσπισμός ὡς ἄρρηκτος ἰππότης τρέχει·
 Τὰς βαρβαρικὰς ἀποτεφρῶν ἐνστήσεις·
 Τὸ πῦρ ἐπαφείς εἰς τροχὴν ἀνευδότης· 30
 Ἡμῖν δὲ πιστοῖς ἀγγελῶν δίδως νίκην·
 Φῶς ἀντὶ πολλῆς τῆς ὀμίχλης ἐξάγων·
 Ἀπορραπίζεις εὐχερῶς καὶ τὰς νόσους = 105α πρὸς
 βαν στήλην

Αὐταῖς ἀπειλῶν ἀκεσώδυνον χάριν·
 Σατὰν ἀναιδῶς τοῖς βροτοῖς ἐφιζάνει· 35

(1) Αἰ δοτικαὶ ἄνευ τῆς ὑπογεγραμμένης, ἐνίοτε καὶ αἱ ὑποτακτικαὶ ἐν

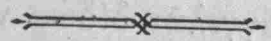
(2) οὕτω. (3) Πρβλ. τὰ ἐν τῷ Τροπαρίῳ ὡς τῶν αἰχμαλώτων ἐλευθερωτῆς. κλ:

SISMANOGLIO MEGARO

Πολλοὺς τὸν ἀφρόν μανικῶς ἀποπτύει·
 Θράττει μεληδὸν συσκοτᾶζει τὰς φρένας·
 Εἰς γῆν συνωθεῖ καὶ ταράττει ταῖς δίναις·
 Ὡ τίς ἂν εἴποι τὴν φυγὴν τοῦ δραπέτου·
 Φεύγοντος εἰς ἔρημον ὡς τάχος βία· 40
 Εἰς ἣν κατοικεῖν δυσκλεῶς κατεκρίθη.
 Ὁ δαιμονῶν δ' ἄριστα λαλεῖ καὶ βλέπει·
 Πτηνὸς καθάπερ ὑποδὺς ξένην φύσιν·
 Καὶ δὴ συναφθεῖς ὡς στρατάρχης τοῖς ἄνω·
 Ἐξ ἀντύγων φάνηθι τῶν οὐρανίων· 45
 Λειτουργικοῖς νεύμασιν ἡμᾶς(1) ἰθύνων.
 Καὶ συμμεθιστῶν τοῖς αὐλοῖς αὐλως·
 Ἐκ τῶν γεηρῶν ἀστάτων τυρβασμάτων
 Πρὸς τὰς ὑπὲρ νοῦν μυστικὰς ἀντιδόσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Στίχ. 1 Ὁ τέταρτος πούς νοσεῖ μετρικῶς, ἀντὶ ἰάμβου ἔχει τροχαῖον «ψυχή».
 4 Ὁ πρῶτος πούς μὲ λελυμένην τὴν μακρὰν θέσιν εἰς δύο βραχείας, ἔχει ἐπομένως τὸ σχῆμα τριβράχους ἀντὶ ἰάμβου. Ὁ δεύτερος πούς «ρεῖς» εἶναι καταληκτικός.

(1) 46 ἡμ.σ = ἐν τῷ χειρ.

Στίχ. 5 Ὁ πρῶτος καὶ τρίτος ἰάμβος μὲ ἄλογον μακρὰν τὴν ἄρσιν αὐτῶν. Τὸ «μὲν» εἶναι μακρόν. Ἡ δὲ ὑποτακτικὴ «θάνης» μεταγραφτεῖα εἰς εὐκτικὴν «θάνοις», μεθ' ἧν στικτέον διὰ κόμματος.
 » 6 «Πολὺς» ἢ λήγουσα βραχεῖα, ἐπομένως τὸ μέτρον προσκρούει ἐν τῷ τετάρτῳ ποδί, ἐνθα χωρεῖ ἀνάπαιστος ἀντὶ ἰάμβου καὶ εἶτα ὁ πέμπτος πούς «θὺς» εἶναι καταληκτικός. Τὸ δὲ «νάφν» μεταγραφτεῖον εἰς τὸ ὀρθὸν «νάπν».
 » 7 Ὁ τρίτος ἐξ ἀρχῆς πούς «θεῖς ἀ» ἔχει τὸ σχῆμα τροχαίου ἀντὶ ἰάμβου, ὁ δὲ τέταρτος «ύλοισ» ἔχει ἄλογον μακρὰν τὴν ἄρσιν αὐτοῦ, ὅπερ οὐκ ἔρρωται ἐν τῇ τετάρτῃ χώρᾳ.
 » 8 «Αἷματι» δάκτυλος ἀντὶ ἰάμβου καὶ εἶτα καταληκτικὸς πούς «εὐ», ἢ συλλαβὴ «θὺς» εἶναι ἢ ἄρσις τοῦ τρίτου ἰαμβικοῦ ποδός.
 » 9 «Αὐτίκα» δάκτυλος ἀντὶ ἰάμβου, ὡς καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἡγουμένου στίχου. Ἐν τῷ τετάρτῳ ποδί ἔχομεν ἀνάπαιστον «ἀπάτης» ἀντὶ ἰάμβου, ὁ δὲ στίχος πάσχει δύο συγκοπὰς μίαν πρὸ τοῦ «ρη» (ρηγνύς) καὶ ἑτέραν πρὸ τοῦ ἄρθρου «τὸ» (κράτος)
 » 10 Λύεται ἢ μακρὰ θέσις τοῦ τετάρτου ποδός εἰς δύο βραχείας (τρίβραχος ἀντὶ ἰάμβου) «τα σατάν» καὶ κατάληξις τοῦ πέμπτου ποδός «ήτ».
 » 11 Τὸ μέτρον προσκρούει εἰς τὸν δεύτερον πόδα διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ ἀρκτικοῦ ἄλφα τῆς λέξεως «ἀνύπαιστος».
 » 15 Ἡ δευτέρα χώρα «γελικὴν» ἀνάπαιστος ἀντὶ ἰάμβου, ἢ τρίτη καταληκτικὴ «ἀ» (ἀξίαν).
 » 16 «Παγκρατίζεις» ἐσφαλμένον «παγκρατιάσεις» ὀρθόν. Ὁ πρῶτος πούς δάκτυλος ἀντὶ ἰάμβου, ὡς καὶ ὁ τρίτος «καὶ στεφα», μεθ' ὃν ἀκολουθεῖ δικαταληξία «νί-τας-»

SISMANOGLIO
MEGARO

ἐν τῷ δ' καὶ πέμπτῳ ποδί. Εἶναι ὁ ἀτυχέστερος στίχος ὑπὸ ἀποψιν μετρικὴν.

Στίχ. 17 Δάκτυλος εἰς τὴν τρίτην χώραν «τὰ ὑπερ» καὶ κατάληξις εἰς τὴν πέμπτην «τῶν».

» 18 «Εἰς ξίφος» δάκτυλος, «ἀποδύντα ἀνάπαιστος καὶ βραχνηκαληξία «ψύ-χως».

» 21 «Βασιλεῖ» ἀνάπαιστος ἀντὶ ἰάμβου, ὁ τρίτος πούς καταληκτικὸς «τῶν».

» 22 «Σὴν» ἀντὶ «συν», «λιακὴν» ἀνάπαιστος ἀντὶ ἰάμβου, «θαυ» κατάληξις.

» 23 «θερμουργέ γοργέ» παίζει μὲ τὰ ὁμοηχοῦντα σύμφωνα ρ. καὶ γ. Ἡ τρίτη χώρα πάσχει λύσιν τῆς μακρᾶς θέσεως αὐτῆς «γέ τις ἀ» καὶ εἶτα ἡ πέμπτη «ψει» κατάληξις.

» 24 «Πανταχό» δάκτυλος ἐν τῷ πέμπτῳ ποδί καὶ εἶτα κατάληξις ἐν τῷ ἕκτῳ «σε».

» 27 Στικτέον πρὸ τοῦ «ὠς».

» 29 Ἡ δευτέρα χώρα «βαρικᾶς» καὶ τρίτη «ἀποτε» ἀναπαιστικαὶ εἶτα δικαταληξία «φρῶν-έν».

» 30 «ἐπαφείς» ἀνάπαιστος, εἶτα πούς καταληκτικὸς «εἰς».

» 34 Ὁ τρίτος πούς «λῶν» καταληκτικὸς, ὁ τέταρτος «ἀκεσώ» ἀναπαιστικὸς.

» 35 Ὁ πρῶτος πούς «σατὰν ἀ» ἔχει λελυμένην τὴν θέσιν, ὁ τρίτος «τοῖς» εἶναι καταληκτικὸς.

» 36 Ὁ τρίτος πούς «φρον μανί» δάκτυλος ἀντὶ ἰάμβου, ὁ τέταρτος «κῶς» καταληκτικὸς.

» 40 «Βία» μεθ' ὑπογραφῆς.

» 42 Ὁ τέταρτος πούς «στα λαλεῖ» ἀνάπαιστος, ὁ πέμπτος «καί» καταληκτικὸς.

» 43 Ὁ δεύτερος πούς «καθάπερ» καὶ τρίτος «ὑποδύς μὲ λελυμένην τὴν μακρὰν τοῦ ἰάμβου θέσιν (τρίβραχυς) καὶ εἶτα δικαταληξία «ξεί-νην». Οὕτω γραπτέον τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐπιθέτου.

Στίχ. 46 «Νεύμασιν» δάκτυλος ἀντὶ ἰάμβου καὶ εἶτα κατάληξις ἐν τῷ πέμπτῳ ποδί «ί» (ἰθύνων).

» 47 Ὁ πέμπτος πούς «λοῖς =δ» τροχαῖος ἀντὶ ἰάμβου.

Γενικὴ παρατήρησις.

Ἡ γλῶσσα τοῦ ἐγκωμίου μὴ ἔχουσα ἔξαρσιν μετέχει πεζό-τητος. Πολλὰ λέξεις καὶ ἡ θέσις αὐτῶν ὑπενθυμίζουσι ἕφος ἐκκλησιαστικόν. Εἶναι ἐν εἶδος γυμνάσματος, ὅποια συνετίθεντο εἰς ἀρχαιοτέρας σχολὰς περὶ τὰ τέλη τῆς 18ης ἑκατοντοετηρίδος μετὰ μακρὰς ἀναζητήσεις λέξεων καὶ φράσεων αἱ ὁποῖαι φέρουσι μὲν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν ἀθλητὰς (17) καὶ στεφανίτας καὶ παγκράτια (16) καὶ ἀντυγας (45) καὶ ἄλλα παρόμοια ἀγωνιστικὰ πράγματα, ἀλλὰ καὶ τὸν σατὰν ἀντιτασσόμενον καὶ τὸν Ἅγιον κατατροποῦντα αὐτὸν καὶ «λειτουργικὰ νεύματα» (46) καὶ «μυστικὰς ἀντιδόσεις» (49) καὶ «γενρὰς συνθέσεις τῆς σαρκὸς» (2) καὶ «κρεουργικὴν σύμπηξιν τροχῶ προσαρμόζουσας» (12) καὶ «στρατηγούς τῶν ἐγγιστα» (20) καὶ «φαιδρὰς γαληνὰς ἀγλαίας» (25) καὶ «ἄστατα τυρβάσματα» (49) καὶ εἶτι ἄλλο προσόμοιον.

Γ.

(Ὁ κάτωθι ἐν ἑξαμέτρῳ εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον στίχοι ἀκροστιχίδα ἔχουσι τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου, εἶναι δὲ ἔργον ἀνωνόμου σπουδαστοῦ τοῦ ἐν Ρώμῃ φροντιστηρίου (σημναρίου), τοῦ ἐλληνικοῦ καλλεγίου, ἁγίου Ἀθανασίου, ὃπερ συνέστησεν ὁ πάπας Γρηγόριος ὁ II', (1) ζήσαντος κατὰ τὰς δύο τελευταί-

(1) Ἐν Legrand, B. Hellén; IZ'. αἰῶνος τ: III (1895) εὕρισται τις βιογραφία σπουδαίων μαθητῶν τοῦ Κολλεγίου τούτου. Καὶ τοῦ Netzhammer Διατριβὴν γερμανιστὶ περὶ τοῦ Κολλεγίου ἐν Kathol. Kirchenzeitung τοῦ 1905, ἐν Σαλτσβούργῳ ὄρα.

πς δεκαετηρίδας τοῦ ἰσ' αἰῶνος. Τοὺς στίχους τούτους ἀνα-
δημοσιεύω ἐκ τοῦ μνημονευθέντος ἔργου τοῦ *Krumbacher—*
Ehrhard (σ. 233) κατακλείδα τοῦ σημειώματός μου τούτου.
«Γεώργιος γὰρ καὶ πάλιν Γεώργιος καὶ τῷ ὄντι Γεώργιος-γε-
ωργὸς γὰρ δίκαιος τῆς Παναγίας Τριάδος ἀνεδείχθη».

Γηθοσύνη σίλβων, τὴν σοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
ἔρρηξας κλειτῶν κότον ἀδηχῆ βασιλῆων,
ῶρσας δ' εὐσεβίης ἱερὸν κλέος, ἤλασας αἰνῶς,
ρητὰ ψυχοπλανοῦς παναπήμονα δαίμονος αἰσχροῦ,
γενναίως δ' ὑπὸ πάντα φέρων ὥς τ' αἰετὸς ἀρθεὶς,
ἴκε' ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς, λάτρι, ἔνθα γέγηθας,
ὀσσομένος σάφα κῦδος σου μέγαλοιο θεοῖο.

SISMANOGLIO
MEGARÒ